

БУГАЙЧУК О. В.

**ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ЛУЦЬК**

**АНГЛІЙСЬКІ ВІЙСЬКОВІ ТЕРМІНИ В НІМЕЦЬКОМУ
МОВНОМУ ПРОСТОРІ:
ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА МІЖНАРОДНОЇ КОМУНІКАЦІЇ**

Військова термінологія – це сукупність слів і словосполучень, які використовуються для опису військових понять, дій і явищ. У багатьох мовах, у тому числі й німецькій, серед військових термінів дедалі частіше зустрічаються англіцизми.

Англіцизми – це слова або вирази, які походять з англійської мови і були запозичені іншою мовою. Вплив англійської мови особливо сильний у військовому секторі через глобалізовану співпрацю і домінування англословних країн, особливо США. Використання англійських термінів у військовому контексті можна спостерігати як на практиці, так в комунікації та літературі.

Запозичення військових термінів як англіцизмів – це процес, за допомогою якого військові терміни та спеціалізована термінологія з англійської мови інтегруються в інші мови, зокрема в німецьку. Цей мовний обмін набуває все більшого значення в останні десятиліття, особливо завдяки міжнародному співробітництву і глобалізації, які також впливають на військову сферу. Вплив англійської мови, особливо у військовому секторі, очевидний.

Причини запозичення військових англіцизмів та їхній вплив:

1. Міжнародне співробітництво та НАТО: Багато країн, включаючи Німеччину, є членами НАТО і беруть участь у спільних військових навчаннях та операціях. У міжнародному середовищі англійська мова часто використовується як спільна мова. Це призводить до того, що військова термінологія запозичується з англійської.
2. Технологічні розробки та інновації: Багато сучасних систем озброєнь, технологій та військових концепцій походять з англословних країн, зокрема США. Такі терміни, як „*Radar*“ (радар), „*Laser*“ (лазер), „*Drone*“ (дрон) oder „*Stealth*“ прийняті в багатьох мовах без повного перекладу. Це також пов'язано з тим, що нові технології часто розвиваються швидше, ніж відповідна термінологія в мові перекладу.

Розробка нових військових технологій та обладнання часто відбувається спочатку в англословних країнах, особливо в США. Терміни, що описують ці технології, таким чином потрапляють у військовий жаргон інших країн. Такі терміни, як „*Cyberwarfare*“ (кібервійни) або „*Dronen*“ (безпілотні літальні апарати) є типовими прикладами.

3. Глобалізація військового співробітництва: зі збільшенням міжнародного військового співробітництва, наприклад, в операціях НАТО [1, с. 10] або

миротворчих місіях, англійська мова все частіше стає *lingua franca* (тобто *Verkehrssprache*) військового спілкування. Це призводить до широкого застосування англійських термінів з метою сприяння взаєморозумінню між багатонаціональними військами.

4. Вплив ЗМІ: ЗМІ, особливо телебачення, фільми і новини, часто використовують англійські військові терміни. Вони також сприяють поширенню англійських слів у німецькій мові. Як наслідок, широкі верстви населення, а не лише фахівці, розуміють і використовують такі терміни. Такі фільми, як „*Top Gun*“ («Найкращий стрілець»), „*Black Hawk Down*“ («Чорний яструб») oder „*Saving Private Ryan*“ («Врятувати рядового Райана») популяризували багато військових термінів і перенесли їх у повсякденну мову.
5. Практична ефективність і точність: деякі англійські терміни точніші або коротші за значенням, ніж їхні німецькі еквіваленти, тому їх часто вживають з практичних міркувань. Це часто робить їх більш практичними у військовій комунікації. Наприклад, термін „*Command Center*“ (командний центр), якому часто надають перевагу перед німецькими „*Einsatzführung*“ або „*Operationszentrum*“, тому що він коротший і більш зрозумілий на міжнародному рівні, або термін „*Mission*“ (місія) значно коротший в англійській мові, ніж німецький переклад „*Einsatz*“ [3], і тому часто використовується, особливо у міжнародних військових організаціях.

Використання англіцизмів у військовому секторі має як позитивні, так і негативні наслідки. До переваг можна віднести міжнародне взаєморозуміння, оскільки англіцизми полегшують комунікацію в багатонаціональному військовому співробітництві, оскільки англійська мова функціонує як спільна мова. Важливими є точність і ефективність. У деяких випадках англійські терміни пропонують більш точний і короткий спосіб вираження, ніж їхні німецькі еквіваленти. Це призводить до більшої ефективності у спілкуванні, особливо у стресових або швидкоплинних військових ситуаціях. Доступ до новітніх технологій також важливий. Через технологічний процес, який часто відбувається в англійськомовних країнах, англійські терміни часто єдиними, які можуть точно описати новітні військові технології. Нарешті, лінгвістична стандартизація: зростаючий вплив англійської мови у військовому контексті сприяє лінгвістичній стандартизації, оскільки англійські терміни часто використовуються на міжнародному рівні, полегшуючи спілкування між військовослужбовцями з різних країн.

До недоліків можна віднести втрату мовної ідентичності, оскільки активне впровадження англійських термінів може послабити німецьку військову термінологію і поставити під загрозу лінгвістичну спадщину. Не кажучи вже про плутанину і непорозуміння: прийняття англіцизмів може ускладнити комунікацію для людей, які менш знайомі з англійськими термінами. Особливо для людей, які не мають глибоких знань військового жаргону, постійне використання англіцизмів може збити з пантелику. Це може

бути особливо проблематично в національних збройних силах, де не всі солдати однакового добре знають англійську мову.

Технічні терміни, як „Mission“, „Briefing“ або „Drone“ можуть бути складними для розуміння сторонніми особами без додаткових пояснень. Наступна причина – втрата традицій. Зростання використання англійських термінів може призвести до того, що традиційні німецькі вирази відійдуть на другий план. Прикладами є термін „Einsatzleiter“, який часто замінюють на „Commander“ (командир), або термін „Close Air Support“ (Luftnahunterstützung – прикриття з повітря) [2].

Однак лунає і критика проти зростаючого використання англіцизмів у військовій та інших спеціалізованих сферах. Критики побоюються, що домінування англійської мови в певних сферах може призвести до відчуження від власної культурної та мовної ідентичності. Вони виступають за використання німецьких термінів з метою збереження мовного розмаїття.

У деяких сферах, зокрема в Бундесвері, також робляться спроби свідомо знайти суміш німецьких та англійських термінів, щоб сприяти їхній зрозумілості та ідентифікації. Наприклад, докладаються зусилля для розробки німецьких еквівалентів для англійських технічних термінів або для модернізації існуючих німецьких термінів.

Як висновок можна сказати, що прийняття військових англіцизмів є чіткою ознакою зростаючої глобалізації та інтернаціоналізації військового сектору. Англійська мова зарекомендувала себе як своєрідна „lingua franca“ у військовому секторі, що несе з собою як переваги, так і виклики. Використання англійських термінів забезпечує ефективну і точну комунікацію між міжнародними учасниками, але також призводить до зміни лінгвістичного ландшафту, а іноді до нерозуміння або втрати традиційних термінів.

Список використаних джерел:

1. Словник військових термінів та скорочень (аббревіатур). – Київ: «Центр учбової літератури», 2023. – 50 с.
2. Bundeswehr erklärt: Von A bis Z. Begriffe-Lexikon. URL: <https://www.bundeswehr.de/de/ueber-die-bundeswehr/begriffe-bundeswehr-glossar>
Дата звернення: 10.02.2025р.
3. URL: <https://www.allworldwars.com/German-English-Military-Dictionary.html>
Дата звернення: 11.02.2025р.